

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ, ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013 ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

ΜΕΡΟΣ Α'

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η αποκέντρωση στη διαχείριση των πόρων, η απλοποίηση των εφαρμοζόμενων διαδικασιών, και η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας στην εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013, με στόχο την ταχεία απελευθέρωση των κοινοτικών κονδυλίων και τη διοχέτευσή τους σε έργα και δράσεις υψηλού αναπτυξιακού αποτελέσματος.

Άρθρο 2

Στο τέλος του άρθρου 1 του Ν. 3614/2007 (ΦΕΚ Α' 267/2007) προστίθεται παράγραφος 13^η ως εξής:

«13. «Επιχειρησιακή Συμφωνία Υλοποίησης» (ΕΣΥ) : συμφωνία – πλαίσιο που συνάπτεται μεταξύ του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και των αρμόδιων Υπουργών, στους οποίους υπάγονται οι ειδικές υπηρεσίες και ενδιάμεσες διαχειριστικές αρχές του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, καθώς και μεταξύ του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών, στους οποίους υπάγονται οι ενδιάμεσες διαχειριστικές αρχές των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων του άρθρου 6 του παρόντος νόμου και με την

οποία εξειδικεύονται τα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ για όλη την προγραμματική περίοδο. Για τη σύναψη των Επιχειρησιακών Συμφωνιών Υλοποίησης μεταξύ του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών, λαμβάνονται υπόψη οι κατευθύνσεις και οι προτάσεις των συναρμόδιων Υπουργείων.»

Άρθρο 3

Στην περίπτωση β. της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του Ν. 3614/2007 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής :

«Συντονίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί την πορεία υλοποίησης των Επιχειρησιακών Συμφωνιών Υλοποίησης, σύμφωνα και με τα στοιχεία που καταχωρούνται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) και ενημερώνει εγγράφως κάθε δύο μήνες σχετικά τον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.».

Άρθρο 4

Μετά το άρθρο 2 του Ν. 3614/2007 προστίθεται άρθρο 2Α ως εξής:

«Άρθρο 2Α

Επιχειρησιακές Συμφωνίες Υλοποίησης

Ο Υπουργός Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας υπογράφει με τους αρμόδιους Υπουργούς, στους οποίους υπάγονται οι ειδικές υπηρεσίες και ενδιάμεσες διαχειριστικές αρχές του άρθρου 5 του παρόντος νόμου και με τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών, στους οποίους υπάγονται οι ενδιάμεσες διαχειριστικές αρχές των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων του άρθρου 6 του παρόντος νόμου, Επιχειρησιακές Συμφωνίες Υλοποίησης, στις οποίες αποτυπώνεται ο στρατηγικός σχεδιασμός των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και εξειδικεύονται τα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα για όλη την προγραμματική περίοδο. Η εξειδίκευση γίνεται σε επίπεδο αξόνων προτεραιότητας και θεματικών προτεραιοτήτων, και μπορεί να περιλαμβάνει συγκεκριμένες πράξεις, ιδίως δε πράξεις υψηλού αναπτυξιακού

αποτελέσματος, και να καθορίζεται ο οικονομικός προγραμματισμός και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους. Οι Επιχειρησιακές Συμφωνίες Υλοποίησης μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν τα ειδικότερα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών, καθώς και κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο, για την αποτελεσματική εφαρμογή τους.

Επιχειρησιακές Συμφωνίες Υλοποίησης υπογράφονται και με τους Υπουργούς Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Πολιτισμού και Τουρισμού για τους τομείς και τις θεματικές προτεραιότητες που εποπτεύονται και χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ.

Κατά κύριο λόγο, με τις Επιχειρησιακές Συμφωνίες Υλοποίησης : (α) υλοποιείται με τρόπο συγκροτημένο και μεθοδικό ο συντονισμός των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, (β) επιτυγχάνεται η συνέργεια των δράσεων στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, (γ) καθίσταται δυνατή η στοχευμένη εκχώρηση πόρων του οικείου περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος στις ενδιάμεσες διαχειριστικές αρχές των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων, (δ) διασφαλίζεται η παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικής υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και (ε) λαμβάνεται μέριμνα για την εφαρμογή κριτηρίων που διασφαλίζουν τη δυνατότητα πρόσβασης για άτομα με αναπηρίες σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τις οδηγίες παρακολούθησης που καθορίζονται από την Εθνική Αρχή Συντονισμού.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, σύμφωνα με το άρθρο 4, εκχωρούνται στις ενδιάμεσες διαχειριστικές αρχές των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων του άρθρου 6, πόροι και αρμοδιότητες διαχείρισης των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων, σύμφωνα με τις οικείες Επιχειρησιακές Συμφωνίες Υλοποίησης.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού δύναται να εκχωρούνται στις ενδιάμεσες διαχειριστικές αρχές των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων του άρθρου 6, σύμφωνα με το άρθρο 4, πόροι και αρμοδιότητες διαχείρισης των τομεακών επιχειρησιακών προγραμμάτων, του ΠΑΑ και του Ε.Π. Αλιείας, σύμφωνα με τις οικείες Επιχειρησιακές Συμφωνίες Υλοποίησης».

Άρθρο 5

1. Η περίπτωση ιδ. της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«(ιδ) προβαίνει σε εξέταση της διαδικασίας διακήρυξης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. Για όσες συμβάσεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων προβαίνει επιπλέον σε εξέταση κατά τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. Η διαχειριστική αρχή εκφράζει τη γνώμη της εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη λήψη των σχετικών στοιχείων. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας, λογίζεται ότι η διαχειριστική αρχή έχει παράσχει σύμφωνη γνώμη. Η σύμφωνη γνώμη της διαχειριστικής αρχής ή η κατά το προηγούμενο εδάφιο τεκμαιρόμενη σύμφωνη γνώμη αυτής, αποτελεί όρο για τη χρηματοδότηση της πράξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21. Σε περίπτωση δημόσιας σύμβασης που έχει ήδη συναφθεί κατά την ένταξη της σχετικής πράξης, καθώς και στις περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων, η εξέταση της διαδικασίας ανάθεσης διενεργείται πριν από την καταχώρηση δαπανών στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα.»

2. Η περίπτωση ιη. της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«(ιη) διαβιβάζει την απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης στον αρμόδιο διατάκτη, για την έκδοση απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, τα οποία διαπιστώνονται βάσει των επαληθεύσεων που διενεργεί.»

Άρθρο 6

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 3614/2007 προστίθεται εδάφιο ως εξής :

«Με όμοια απόφαση δύναται να ανακαλείται ολικά ή μερικά ή να τροποποιείται η απόφαση ορισμού ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης.»

2. Η περίπτωση (β) της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«(β) Ως ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης πράξεων κρατικών ενισχύσεων δύναται να οριστούν, πέραν των στην προηγούμενη περίπτωση (α) της παρούσας παραγράφου αναφερόμενων φορέων, με βάση τις διατάξεις του π.δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α') τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.».

Άρθρο 7

1. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Η ίδια ειδική υπηρεσία δύναται να ασκεί και καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4, για πράξεις συγκοινωνιακών υποδομών του τομέα δημοσίων έργων, αρμοδιότητας Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, οι οποίες περιλαμβάνονται σε περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα και αφορούν περιφέρειες μεταβατικής στήριξης.».

2. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης (β) της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Η ίδια ειδική υπηρεσία δύναται να ασκεί και καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4, για τις πράξεις ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικότητας αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, οι οποίες περιλαμβάνονται σε περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα και αφορούν περιφέρειες μεταβατικής στήριξης.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Η ίδια ειδική υπηρεσία δύναται να ασκεί και καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4, για πράξεις ψηφιακής

σύγκλισης εθνικής εμβέλειας, οι οποίες περιλαμβάνονται σε περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα και αφορούν περιφέρειες μεταβατικής στήριξης.»

4. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης (στ) της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η ίδια ειδική υπηρεσία δύναται να ασκεί και καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4, για δράσεις «Ανάπτυξη και εφαρμογή Συστήματος Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης - Σύστημα 4 ΕΣΣΕΕΚΑ», και «Πιστοποίηση πρότερης μάθησης και επαγγελματικής εμπειρίας - Σύστημα 5 ΕΣΣΕΕΚΑ», του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.»

5. Η υποπερίπτωση (xvi) της περίπτωσης (α) της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«(xvi) προβαίνει σε εξέταση της διαδικασίας διακήρυξης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. Για όσες συμβάσεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων προβαίνει επιπλέον σε εξέταση κατά τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. Η ειδική υπηρεσία εκφράζει τη γνώμη της εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη λήψη των σχετικών στοιχείων. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας, λογίζεται ότι η ειδική υπηρεσία έχει παράσχει σύμφωνη γνώμη. Η σύμφωνη γνώμη της ειδικής υπηρεσίας ή η κατά το προηγούμενο εδάφιο τεκμαιρόμενη σύμφωνη γνώμη αυτής, αποτελεί όρο για τη χρηματοδότηση της πράξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21. Σε περίπτωση δημόσιας σύμβασης που έχει ήδη συναφθεί κατά την ένταξη της σχετικής πράξης, καθώς και στις περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων, η εξέταση της διαδικασίας ανάθεσης διενεργείται πριν από την καταχώρηση δαπανών στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα.»

6. Η υποπερίπτωση (xx) της περίπτωσης (α) της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«(xx) διαβιβάζει την απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης στον αρμόδιο διατάκτη, για την έκδοση απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, τα οποία διαπιστώνονται βάσει των επαληθεύσεων που διενεργεί.»

7. Το προτελευταίο εδάφιο της περίπτωσης (α) της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Η ανωτέρω ειδική υπηρεσία δύναται να ασκεί επίσης καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 και για τις κατηγορίες πράξεων του τομέα μεταφορών, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, οι οποίες περιλαμβάνονται σε περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα και αφορούν περιφέρειες μεταβατικής στήριξης.»

8. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης (α) της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Η ανωτέρω ειδική υπηρεσία αναλαμβάνει επίσης καθήκοντα διαχείρισης του τομέα μεταφορών του εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος του ίδιου Υπουργείου.»

9. Η περίπτωση (β) της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«(β) Η ειδική υπηρεσία διαχείρισης του επιχειρησιακού προγράμματος «Υγεία – Πρόνοια» του ΚΠΣ 2000-2006, η οποία συστάθηκε στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, δύναται να ασκεί καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4, στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού».

10. Η περίπτωση (γ) της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 19 του Ν. 3658/2008 (ΦΕΚ Α' 70/22.4.2008), αντικαθίσταται ως εξής :

«(γ) Η ειδική υπηρεσία διαχείρισης του επιχειρησιακού προγράμματος «Πολιτισμός» του ΚΠΣ 2000-2006, η οποία συστάθηκε στο Υπουργείο Πολιτισμού, δύναται να ασκεί καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης, κατά

τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του παρόντος, στα επιχειρησιακά προγράμματα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», «Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη», «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», «Ψηφιακή Σύγκλιση», «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», «Διοικητική Μεταρρύθμιση», «Αλιεία», «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» και σε όλα τα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα, καθώς και αρμοδιότητες διαχείρισης του εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος του τομέα πολιτισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού.».

11. Η περίπτωση (δ) της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007, αντικαθίσταται ως εξής :

«Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ του ΚΠΣ 2000-2006 ασκεί αρμοδιότητες και για την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Ειδικότερα ασκεί καθήκοντα σχεδιασμού στον τομέα των ανθρωπίνων πόρων, συντονισμού και παρακολούθησης δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ ή από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του άρθρου 34 παρ. 2 του Κανονισμού. Επίσης, συντονίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί με βάση τα στοιχεία που καταχωρούνται στο ΟΠΣ την πορεία υλοποίησης των Επιχειρησιακών Συμφωνιών Υλοποίησης για τα επιχειρησιακά προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ ή από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του άρθρου 34 παρ. 2 του Κανονισμού και ενημερώνει εγγράφως κάθε δύο μήνες την Εθνική Αρχή Συντονισμού».

12. Η περίπτωση (ζ) της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«(ζ) Οι ειδικές υπηρεσίες εφαρμογής που λειτουργούν στα Υπουργεία Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ασκούν αρμοδιότητες και για τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ. Η ειδική υπηρεσία εφαρμογής του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης δύναται να ασκεί και καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4, στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Διοικητική

Μεταρρύθμιση», εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων της παραγράφου 3.»

13. α) Η περίπτωση (γ) της παραγράφου 7 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«(γ) Η ειδική υπηρεσία διαχείρισης του επιχειρησιακού προγράμματος ΚΠ Leader +, η οποία συστάθηκε δυνάμει του Ν. 2860/2000 μετονομάζεται σε «Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Διαφοροποίηση». Η ειδική υπηρεσία διαχείρισης του προγράμματος: «Έγγραφο Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης», η οποία συστάθηκε δυνάμει του Ν. 2892/2001 μετονομάζεται σε «Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Περιβάλλον». Η ειδική υπηρεσία «Εφαρμογής συγχρηματοδοτούμενων ενεργειών από το ΕΓΤΠΕ-Π», η οποία συστάθηκε δυνάμει του Ν. 3156/2003 μετονομάζεται σε «Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα». Με τις κοινές υπουργικές αποφάσεις της περίπτωσης (α), της παρ. 3 του άρθρου 5 οι ειδικές υπηρεσίες του προηγούμενου εδαφίου αναδιαρθρώνονται προκειμένου να ασκήσουν και αρμοδιότητες διαχείρισης του ΠΑΑ σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 75 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 ή και εφαρμογής. Η ειδική υπηρεσία συντονισμού και παρακολούθησης δράσεων του ΕΓΤΠΕ-Π, η οποία συστάθηκε δυνάμει του Ν. 3156/2003 καταργείται μετά την έκδοση των κοινών υπουργικών αποφάσεων οργάνωσης και προσδιορισμού αρμοδιοτήτων των ειδικών υπηρεσιών του πρώτου εδαφίου. Οι αποφάσεις απόσπασης ή μετακίνησης του προσωπικού της ειδικής υπηρεσίας συντονισμού και παρακολούθησης δράσεων του ΕΓΤΠΕ-Π λογίζονται μέχρι τη λήξη τους ως απόσπαση ή μετακίνηση στην ειδική υπηρεσία διαχείρισης του ΠΑΑ.»

β) Η περίπτωση (δ) της παραγράφου 7 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 καταργείται.

14. Η παράγραφος 10 του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, [Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης](#), [Οικονομίας](#), [Ανταγωνιστικότητας](#) και [Ναυτιλίας](#),

Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίνεται κανονισμός λειτουργίας των ειδικών υπηρεσιών του παρόντος νόμου, ο οποίος καταρτίζεται με μέριμνα της ΜΟΔ Α.Ε.».

15. Στο τέλος του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 προστίθεται παράγραφος 13^η ως εξής:

«13. Οι ειδικές υπηρεσίες και οι ενδιάμεσες διαχειριστικές αρχές του παρόντος άρθρου παρέχουν στα πλαίσια της κατάρτισης των Επιχειρησιακών Συμφωνιών Υλοποίησης του άρθρου 2Α τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις, εξειδικεύουν τους άξονες προτεραιότητας και προτείνουν κατηγορίες πράξεων και πράξεις υψηλού αναπτυξιακού αποτελέσματος, σύμφωνα με τον στρατηγικό σχεδιασμό και τις προτεραιότητες του τομέα ευθύνης τους. Επιπλέον παρακολουθούν και μεριμνούν για την ορθή και ταχεία υλοποίηση των Επιχειρησιακών Συμφωνιών Υλοποίησης που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητάς τους.».

Άρθρο 8

1. Η πρώτη περίοδος του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Κάθε ειδική υπηρεσία αναλαμβάνει στο πλαίσιο του οικείου Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος, για τους άξονες προτεραιότητας της αντίστοιχης διοικητικής περιφέρειας, και σύμφωνα με την οικεία Επιχειρησιακή Συμφωνία Υλοποίησης, με την επιφύλαξη του άρθρου 4, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:».

2. Η περίπτωση (ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«(ι) παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής των αξόνων προτεραιότητας της αντίστοιχης περιφέρειας μετά την αναγκαία εξειδίκευσή τους και

συνεργάζεται με την οικεία διαχειριστική αρχή για την υποβολή προτάσεων αναθεώρησης,»

3. Η περίπτωση (ιστ) της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«(ιστ) προβαίνει σε εξέταση της διαδικασίας διακήρυξης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. Για όσες συμβάσεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων προβαίνει επιπλέον σε εξέταση κατά τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. Η ειδική υπηρεσία εκφράζει τη γνώμη της εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη λήψη των σχετικών στοιχείων. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας, λογίζεται ότι η ειδική υπηρεσία έχει παράσχει σύμφωνη γνώμη. Η σύμφωνη γνώμη της ειδικής υπηρεσίας ή η κατά το προηγούμενο εδάφιο τεκμαιρόμενη σύμφωνη γνώμη αυτής, αποτελεί όρο για τη χρηματοδότηση της πράξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21. Σε περίπτωση δημόσιας σύμβασης που έχει ήδη συναφθεί κατά την ένταξη της σχετικής πράξης, καθώς και στις περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων, η εξέταση της διαδικασίας ανάθεσης διενεργείται πριν από την καταχώρηση δαπανών στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα.»

4. Η περίπτωση (κ) της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«(κ) διαβιβάζει την απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης στον αρμόδιο διατάκτη, για την έκδοση απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, τα οποία διαπιστώνονται βάσει των επαληθεύσεων που διενεργεί.»

5. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του Ν. 3614/2007 προστίθεται περίπτωση (κα) ως εξής :

«(κα) παρέχει στα πλαίσια της κατάρτισης των Επιχειρησιακών Συμφωνιών Υλοποίησης τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις, εξειδικεύει τους άξονες προτεραιότητας και προτείνει κατηγορίες πράξεων και πράξεις υψηλού αναπτυξιακού αποτελέσματος, σύμφωνα με τον στρατηγικό σχεδιασμό και τις

προτεραιότητες της αντίστοιχης διοικητικής περιφέρειας. Επιπλέον παρακολουθεί και μεριμνά για την ορθή και ταχεία υλοποίηση των Επιχειρησιακών Συμφωνιών Υλοποίησης που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητάς της.».

6. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 6 του Ν. 3614/2007 προστίθεται περίπτωση (στ) ως εξής :

«(στ) παρακολουθεί την τήρηση των Επιχειρησιακών Συμφωνιών Υλοποίησης που έχουν συναφθεί στα πλαίσια των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, σύμφωνα και με τον αντίστοιχο οικονομικό προγραμματισμό και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους, και, εφόσον διαπιστώνει ελλιπή εφαρμογή τους, εισηγείται στον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας την ανακατανομή αρμοδιοτήτων διαχείρισης και πόρων στο πλαίσιο του εγκεκριμένου Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος και σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών.».

Άρθρο 9

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 7 του Ν. 3614/2007 καταργείται.

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 7 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Για τα μεγάλα έργα του άρθρου 39 του Κανονισμού, η απόφαση ένταξης εκδίδεται μόνο μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την υποβολή αίτησης μεγάλου έργου στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 40 του Κανονισμού.»

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 7 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«5. Στην πρόσκληση της οικείας διαχειριστικής αρχής ή του ενδιαμέσου φορέα, κατά περίπτωση, για την υποβολή προτάσεων, προσδιορίζεται η

μεθοδολογία επιλογής των πράξεων, η οποία κατά κανόνα είναι η συγκριτική αξιολόγηση. Για την εφαρμογή άμεσης αξιολόγησης απαιτείται τεκμηρίωση από την αρχή που ασκεί καθήκοντα διαχείρισης. Επίσης ανακοινώνονται οι ημερομηνίες υποβολής προτάσεων, αξιολόγησης, τα απαραίτητα προς υποβολή στοιχεία, ο χρόνος υποβολής τους και η προθεσμία εντός της οποίας ολοκληρώνεται ο έλεγχος πληρότητας του φακέλου και δημοσιεύονται στην οικεία ιστοσελίδα της διαχειριστικής αρχής.».

4. Η παράγραφος 6 του άρθρου 7 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Στις προκηρύξεις της ανωτέρω παραγράφου δύναται να ορίζεται κατώτερος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων πράξεων που μπορούν να ενταχθούν σε επιχειρησιακά προγράμματα.»

Άρθρο 10

1. Το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Στις περιπτώσεις που απαιτείται ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών διαβιβάζει την απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης στον αρμόδιο διατάκτη για τη λήψη σχετικής απόφασης.»

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 10 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«3. Ο συντονισμός της εφαρμογής των δράσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, ή από το ΕΤΠΑ, σύμφωνα με το άρθρο 34 παρ. 2 του Κανονισμού, στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, ασκείται από την ειδική υπηρεσία συντονισμού και παρακολούθησης δράσεων ΕΚΤ της περίπτωσης (δ) της παραγράφου 2 του άρθρου 5.

Ο συντονισμός των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων στον τομέα του περιβάλλοντος, στον τομέα του πολιτισμού και στον τομέα υγείας – πρόνοιας των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, ασκείται στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Συμφωνιών Υλοποίησης και σύμφωνα με την παράγραφο 13 του άρθρου 5.».

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 10 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και του αρμόδιου κάθε φορά Υπουργού, δύναται να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν τις προϋποθέσεις, τις διαδικασίες, τους όρους, τα όργανα και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τη διαχείριση, παρακολούθηση, χρηματοδότηση, υλοποίηση ή άλλη συναφή ενέργεια που συνδέεται με την υλοποίηση πράξεων, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο ή από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης στο πλαίσιο του άρθρου 34 παρ. 2 του Κανονισμού.»

4. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 14 του Ν. 3614/2007 αντικαθίστανται ως εξής :

«1. Η κρατική και κοινοτική συμμετοχή για όλες τις πράξεις που εντάσσονται στα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ, στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, εκτός των μέτρων που χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό, είναι δημόσιες επενδύσεις κατά την οικεία νομοθεσία και μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τον Κρατικό Προϋπολογισμό μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

2. Η απόφαση ένταξης της πράξης σε επιχειρησιακό πρόγραμμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 7 και 38, αποτελεί αυτοδίκαια πρόταση εγγραφής σε συλλογική απόφαση του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων του φορέα χρηματοδότησης. Στις περιπτώσεις πράξεων κρατικών ενισχύσεων ή χρηματοδότησης μέσω

χρηματοδοτικής τεχνικής, οι αποφάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 4 και της παραγράφου 2 του άρθρου 24, ή οι προσκλήσεις των προκηρυσσόμενων δράσεων αποτελούν αυτοδίκαια πρόταση εγγραφής σε συλλογική απόφαση του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων του φορέα χρηματοδότησης. Στις συλλογικές αποφάσεις του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων εγγράφονται μόνον οι πράξεις για τις οποίες έχει εκδοθεί απόφαση ένταξης ή έχει συναφθεί σύμβαση χρηματοδότησης στις περιπτώσεις πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από επιχειρησιακά προγράμματα του στόχου ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία ή οι αποφάσεις και προσκλήσεις του προηγούμενου εδαφίου, η εθνική συμμετοχή των λοιπών συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, οι πιστώσεις των προγραμμάτων τεχνικής υποστήριξης της εφαρμογής του εθνικού και συγχρηματοδοτούμενου σκέλους, καθώς και οι αποφάσεις υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων του επενδυτικού νόμου, οι οποίες δύναται να συγχρηματοδοτηθούν από επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζεται η ακριβής διαδικασία εγγραφής των πράξεων στο ΠΔΕ. Από 1.1.2009 η διαχείριση των συλλογικών αποφάσεων γίνεται και ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ.».

5. Η παράγραφος 8 του άρθρου 14 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«8. Οι ανεξάρτητες αρχές που προβλέπονται στο Σύνταγμα ή έχουν θεσπιστεί με νόμο, και οι οποίες συμμετέχουν στα επιχειρησιακά προγράμματα της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 και στα λοιπά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να χρηματοδοτούνται για το σκοπό αυτόν μέσω της συλλογικής απόφασης έργων (ΣΑΕ) της Βουλής των Ελλήνων.»

6. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 16 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Οι έλεγχοι διενεργούνται από ελεγκτικές ομάδες που συγκροτούνται, με απόφαση του προέδρου της ΕΔΕΛ, από υπαλλήλους των διευθύνσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.»

7. Η παράγραφος 10 του άρθρου 16 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. α) Μετά το πέρας του ελέγχου, το όργανο ελέγχου των παραγράφων 8 και 12 συντάσσει έκθεση προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου, στην οποία περιλαμβάνει και τυχόν συστάσεις για τη λήψη αναγκαίων δημοσιονομικών διορθώσεων, και την υποβάλλει στην αρμόδια Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ελέγχων. Η Διεύθυνση αυτή, αφού ελέγξει την πληρότητα της έκθεσης, τη διαβιβάζει στον Γενικό Διευθυντή Διοίκησης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο οποίος τη θεωρεί. Μετά τη θεώρηση, η αρμόδια Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ελέγχων την κοινοποιεί στον ελεγχόμενο, στην οικεία διαχειριστική αρχή και στον κατά περίπτωση ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης, στην αρχή πιστοποίησης και στην εθνική αρχή συντονισμού. Οι ανωτέρω φορείς έχουν δικαίωμα να υποβάλουν, εγγράφως, αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις εντός είκοσι (20) ημερών από την ημέρα επίδοσης της έκθεσης ελέγχου. Μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, οι εκθέσεις προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου με τις τυχόν αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις των ανωτέρω φορέων και σχετική εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ελέγχων εξετάζονται από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, η οποία εγκρίνει και οριστικοποιεί τα αποτελέσματα ελέγχων. Στη συνεδρίαση της ΕΔΕΛ δύναται να παρευρίσκονται, μετά από πρόσκλησή της, οι φορείς που υπέβαλαν αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις, για υποστήριξη των θέσεών τους. Τα οριστικά αποτελέσματα της ΕΔΕΛ κοινοποιούνται αρμοδίως. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσα δαπάνη, αυτή καταλογίζεται στον λαβόντα με ευθύνη του Υπουργού Οικονομικών.

β) Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, σε συνέχεια αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των ελέγχων της και ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων, μπορεί να απευθύνει συστάσεις για οριζόντιες δημοσιονομικές διορθώσεις και λοιπά διορθωτικά μέτρα, στην οικεία

διαχειριστική αρχή και στον κατά περίπτωση ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης, στην Αρχή Πιστοποίησης και στους ελεγχόμενους φορείς. Οι σχετικές συστάσεις της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου κοινοποιούνται στους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς και στην Εθνική Αρχή Συντονισμού, με έγγραφο της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων. Οι εν λόγω φορείς έχουν δικαίωμα να υποβάλουν στην Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, εγγράφως, αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση του εγγράφου σε αυτούς. Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, εφόσον θεωρεί ότι συντρέχει περίπτωση να γίνουν οριζόντιες δημοσιονομικές διορθώσεις ή να ληφθούν λοιπά διορθωτικά μέτρα, εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών την έκδοση σχετικής απόφασης. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται υπόψη για την σύνταξη από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου της γνωμοδότησης της υποπερίπτωσης (ii) της περίπτωσης (δ) της παραγράφου 2 του άρθρου 15. Τυχόν αναγκαίες λεπτομέρειες εφαρμογής του συστήματος των δημοσιονομικών διορθώσεων και λοιπών διορθωτικών μέτρων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.»

8. α) Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 17 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Στις περιπτώσεις ορισμού ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης για πράξεις κρατικών ενισχύσεων, ισχύουν τα ακόλουθα:».

β) Στο τέλος της περίπτωσης (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του Ν. 3614/2007 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για τη μετακίνηση υπαλλήλων μεταξύ Ειδικών Υπηρεσιών, οι οποίες υπάγονται στον ίδιο Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα, για την κάλυψη θέσεων ίδιας βαθμίδας, δεν απαιτείται νέο ερώτημα και κρίση της επιτροπής αξιολόγησης, εφόσον τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα της ειδικής υπηρεσίας υποδοχής υπερκαλύπτονται ή είναι ταυτόσημα με τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα της ειδικής υπηρεσίας αποχώρησης, και οι υπάλληλοι έχουν ήδη αξιολογηθεί θετικά στο παρελθόν.».

9. Οι παράγραφοι 3, 4 και 5 του άρθρου 19 του Ν. 3614/2007 αντικαθίστανται ως εξής :

«3. Η εθνική αρχή συντονισμού, οι διαχειριστικές αρχές, η αρχή πιστοποίησης, η αρχή ελέγχου, οι ειδικές υπηρεσίες των εδαφίων (α), (β), (γ), (δ) της παραγράφου 2 του άρθρου 5, οι ειδικές υπηρεσίες της παραγράφου 6 του άρθρου 5, οι ειδικές υπηρεσίες του άρθρου 6, καθώς και η διεύθυνση δημοσίων επενδύσεων και η γενική διεύθυνση ιδιωτικών επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας ασκούν καθήκοντα δικαιούχου ενεργειών τεχνικής υποστήριξης και καταρτίζουν και εκτελούν προγράμματα ενεργειών τεχνικής υποστήριξης της εφαρμογής, τα οποία υποβάλλουν για έγκριση στον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

4. Με την Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης ή άλλη απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας μπορούν να καθορίζονται τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στα προγράμματα ενεργειών τεχνικής υποστήριξης της εφαρμογής, η διαδικασία υποβολής, έγκρισης και επικαιροποίησής τους, τα όρια χρηματοδότησης ανά κατηγορία ενεργειών, οι κατηγορίες δαπανών για το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος και το σκέλος που καλύπτεται από εθνικούς πόρους, η διάρκεια κάθε προγράμματος, οι διαδικασίες δημοσιότητας που εφαρμόζονται για την ανάθεση προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

5. Η εκτέλεση ενεργειών τεχνικής υποστήριξης της εφαρμογής γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 4/2002, αναλόγως εφαρμοζόμενες για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 και με την επιφύλαξη της υπουργικής απόφασης της προηγούμενης παραγράφου.».

10. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 21 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής :

«Οι διακηρύξεις δημοσίων συμβάσεων, οι συμβάσεις και οι τροποποιήσεις αυτών εκδίδονται ή υπογράφονται, μετά τη σύμφωνη γνώμη της οικείας διαχειριστικής αρχής ή την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας για τη διατύπωση γνώμης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο (ιδ).»

11. Η παράγραφος 1 του άρθρου 22 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διαχειριστική επάρκεια των δικαιούχων, εξαιρουμένων αυτών που λαμβάνουν κρατική ενίσχυση κατά τα άρθρα 87 και 88 της Συνθήκης, των Ταμείων του άρθρου 24 και των δικαιούχων πράξεων τεχνικής υποστήριξης της εφαρμογής, επιβεβαιώνεται από αρμόδια διαχειριστική αρχή εφόσον οι φορείς εφαρμόζουν σύστημα τεκμηρίωσης διαδικασιών για τις λειτουργίες του προγραμματισμού, της ανάθεσης και διαχείρισης συμβάσεων, της παρακολούθησης και πιστοποίησης φυσικού αντικείμενου και της οικονομικής διαχείρισης. Κατ' εξαίρεση, οι απαιτήσεις για τους δικαιούχους πράξεων που συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο επιχειρησιακών προγραμμάτων του στόχου Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία προσδιορίζονται στις οικείες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τον προσδιορισμό της μεθόδου και της διαδικασίας επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο και δίδεται κάθε συναφής αναγκαία οδηγία προς τις διαχειριστικές αρχές. Με όμοια απόφαση μπορούν να προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας δικαιούχων σε μικρά νησιά, απομακρυσμένες ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των περιοχών αυτών. Διαζευκτικά είναι δυνατή η επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας δικαιούχου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ελληνικού προτύπου (ΕΠ) ΕΛΟΤ 1429.».

12. Η παράγραφος 2 του άρθρου 22 του Ν. 3614/2007 καταργείται.

13. Η παράγραφος 3 του άρθρου 22 του Ν. 3614/2007 αντικαθίστανται ως εξής :

«3. Σε περίπτωση δικαιούχων για τους οποίους δεν επιβεβαιώνεται η διαχειριστική τους επάρκεια, η αρμοδιότητα υλοποίησης δύναται να μεταβιβαστεί με προγραμματική σύμβαση στην αρχή στην οποία υπάγονται ή

από την οποία εποπτεύονται ή σε συναφή δημόσια υπηρεσία ή Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού ή ανώνυμη εταιρεία του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή αναπτυξιακή ανώνυμη εταιρεία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ή άλλο φορέα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ο οποίος ικανοποιεί τα κριτήρια διαχειριστικής επάρκειας δικαιούχων και ο οποίος ευθύνεται έναντι του δικαιούχου για την καλή εκτέλεση των καθηκόντων του και έναντι των τρίτων ευθύνεται εις ολόκληρον με τον δικαιούχο. Αν στην προγραμματική σύμβαση δεν ορίζεται διαφορετικά, εκπροσωπεί δικαστικώς και εξωδίκως τον δικαιούχο έναντι των τρίτων κατά την ενάσκηση των καθηκόντων της έως τη λήξη της μεταβίβασης της αρμοδιότητας υλοποίησης. Στην περίπτωση που στον φορέα που αναλαμβάνει υλοποίηση έργου σύμφωνα με τα προηγούμενα, προκαλούνται πρόσθετες δαπάνες διοίκησης, αυτές βαρύνουν τον κύριο του έργου. Μετά την παραλαβή προς χρήση, το έργο παραδίδεται στον δικαιούχο μαζί με πλήρη τεχνική και οικονομική τεκμηρίωση.»

14. Το άρθρο 23 του Ν. 3614/2007 καταργείται.

15. Στο άρθρο 25 του Ν. 3614/2007 προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Οι δαπάνες αρχαιολογικών ερευνών και εργασιών που προκαλούνται κατά την εκτέλεση συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση δημόσιων τεχνικών έργων υπό την έννοια του ν. 1418/1984 (ΦΕΚ Α' 55), όπως αυτός ισχύει, χρηματοδοτούνται από τον κύριο του έργου και αφορούν: α) την αρχαιολογική παρακολούθηση των εργασιών από την αρμόδια Υπηρεσία Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, β) τη διενέργεια σωστικών ανασκαφών, κατά την έννοια του άρθρου 37 του ν. 3028/2002 (ΦΕΚ 153 Α') και γ) τη λήψη προληπτικών μέτρων προστασίας των μνημείων έναντι κινδύνων κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου ή και κατά τη φάση της λειτουργίας του. Εφόσον ο προϋπολογισμός των δαπανών αυτών υπερβαίνει το 5% επί του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού μετά από αιτιολογημένη γνώμη των αρμοδίων Κεντρικών Συμβουλίων του ίδιου Υπουργείου.»

16. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 29 του Ν. 3614/2007 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής :

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Οικονομικών ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τη διαδικασία, τα δικαιολογητικά και κάθε άλλη λεπτομέρεια για τη μεταβίβαση πιστώσεων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων σε λογαριασμό στην Τράπεζα της Ελλάδος που διαχειρίζεται η ειδική υπηρεσία Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής, για τις ανάγκες χρηματοδότησης πράξεων στο πλαίσιο του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία». Με την ίδια ή όμοια απόφαση καθορίζονται οι διαδικασίες και οι κανόνες διαχείρισης του λογαριασμού που διαχειρίζεται η ειδική υπηρεσία Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής.».

17. Το άρθρο 31 του Ν. 3614/2007 καταργείται.

18. Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του Ν. 3614/2007 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Η ανώνυμη εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ Α.Ε.», που συστάθηκε με τη με αριθμό 10071 (ΦΕΚ 324 Β'/ 27.3.2001) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, δυνάμει της παρ. 3 του άρθρου 24 του Ν. 2860/2000, και όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει, λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος και έχει ως κύρια αποστολή την ανάπτυξη δράσεων και την υποστήριξη των αρμόδιων φορέων για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της δημόσιας διοίκησης, καθώς και την εκτέλεση και διαχείριση έργων στον τομέα της πληροφορικής, επικοινωνίας και νέων τεχνολογιών για τη δημόσια διοίκηση.»

19. Το άρθρο 34Α του Ν. 3614/2007 καταργείται.

20. Στην περίπτωση Β. της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του Ν. 3614/2007 προστίθεται υποπερίπτωση (ζ) ως εξής :

«(ζ) Μεριμνά για την ηλεκτρονική διαβίβαση στην Επιτροπή των παρατυπιών, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο διοικητικών και δικαστικών προσφυγών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 27 έως 36 του Εφαρμοστικού Κανονισμού, ενημερώνοντας την Αρχή Ελέγχου.».

21. Η περίπτωση (ε) της παραγράφου 6 του άρθρου 36 του Ν. 3614/2007, αντικαθίσταται ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ρυθμίζονται θέματα σχετικά με το έργο και τις υποχρεώσεις των ως άνω φορέων.»

22. Το άρθρο 37 του Ν. 3614/2007, αντικαθίσταται ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να διατίθενται πιστώσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό με χρηματοδοτήσεις από κοινοτικούς ή / και εθνικούς πόρους για την εφαρμογή δράσεων κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του ΠΑΑ και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας, και να ρυθμίζονται θέματα εφαρμογής κρατικών ενισχύσεων τα οποία αφορούν τις υπαγόμενες δράσεις, το είδος ενίσχυσης, τους δικαιούχους των ενισχύσεων, τα ποσοστά ενίσχυσης, τα όρια προϋπολογισμού, το γενικό πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης και επιλογής των δικαιούχων και το γενικό πλαίσιο της διαδικασίας παρακολούθησης και ελέγχου των ενισχυόμενων επενδύσεων και καταβολής της ενίσχυσης στους δικαιούχους.

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των ανωτέρω καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.»

23. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 38 και το άρθρο 39 του Ν. 3614/2007 καταργούνται.

Άρθρο 11

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου τέταρτου του Ν. 3621/2007 (ΦΕΚ Α'279) αντικαθίσταται ως ακολούθως: «Ο έλεγχος και η αναθεώρηση ή / και επικαιροποίηση ή / και συμπλήρωση των μελετών υλοποιείται είτε α) από τις υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής, είτε β) δυνάμει συμβάσεως, η οποία συνάπτεται είτε κατά τις διατάξεις του ν. 3316/2005, είτε σύμφωνα με νομικές διατάξεις που διατηρήθηκαν σε ισχύ με τον νόμο αυτό. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας τίθενται οι προδιαγραφές και καθορίζεται η διαδικασία του ελέγχου και της επικαιροποίησης, ή και της τυχόν αναγκαίας αναθεώρησης της μελέτης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.».

ΜΕΡΟΣ Β'

Άλλες διατάξεις

Άρθρο 12

Ανασύνθεση της Διϋπουργικής Επιτροπής Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα

Το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο του Άρθρου 3 του Ν. 3389/2005 (ΦΕΚ Α'232) αντικαθίστανται ως εξής :

«Η Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. αποτελείται από τον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, τον Υπουργό Οικονομικών, τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ως τακτικά μέλη, και τον Υπουργό ή τους Υπουργούς που εποπτεύουν καθέναν από τους Δημόσιους Φορείς, οι οποίοι προβλέπεται να συμμετάσχουν στη Σύμπραξη ή και να συμβληθούν στη Σύμβαση Σύμπραξης ή και στα Παρεπόμενα Σύμφωνα, ως έκτακτα μέλη. Ο Υπουργός Οικονομίας,

Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας προεδρεύει της Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ., εποπτεύει το έργο της και έχει την ευθύνη της υποβολής των σχετικών εισηγήσεων προς αυτήν.».

Άρθρο 13

Ρυθμίσεις θεμάτων του Ν. 3299/2004 «Κίνητρα Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη και την Περιφερειακή Σύγκλιση.»

1. Παρατείνεται κατά ένα (1) έτος η προθεσμία ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου 3299/2004 (ΦΕΚ Α' 261) από την 1η Ιουλίου 2007 μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας δύνανται να τίθενται σε είδη επενδυτικών σχεδίων, που ομαδοποιούνται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων και χαρακτηριστικών, όρια συνολικού κόστους επένδυσης, καθώς και να καθορίζονται ιδιαίτερες κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, χαρακτηριστικών και ορίων συνολικού κόστους επένδυσης, που εισάγονται χωριστά στην αρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή, κατά παρέκκλιση των ρυθμίσεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του νόμου 3299/2004, όπως ισχύει, τηρώντας την απόλυτη σειρά προτεραιότητας με βάση την ημερομηνία που έχουν υποβληθεί οι αιτήσεις αυτές.

3. Η παράγραφος 8 του άρθρου 7 του νόμου 3299/2004 αντικαθίσταται ως εξής :

«8. Η αξιολόγηση των επενδύσεων θα γίνεται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες. Αξιολογήσεις επενδύσεων μπορεί να ανατίθενται και σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα και ειδικότερα σε υπαλλήλους άλλων υπηρεσιών του Δημοσίου ή και εξωτερικούς αξιολογητές ή και εμπειρογνώμονες σε ειδικά θέματα. Οι ανωτέρω εκτός της αρμόδιας υπηρεσίας αξιολογητές υποβάλλουν την έκθεση αξιολόγησής τους στην αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή, η οποία ελέγχει την πληρότητα της έκθεσης αξιολόγησης των εκτός της αρμόδιας υπηρεσίας αξιολογητών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται η διαδικασία σύνταξης πίνακα

αξιολογητών, οι διαδικασίες και οι όροι ανάθεσης, ο αριθμός και το είδος των επενδυτικών σχεδίων που ανατίθενται κατ' έτος ανά αξιολογητή, οι προθεσμίες ολοκλήρωσης της αξιολόγησης, η διαδικασία και ο τρόπος αξιολόγησης ανάλογα με την κατηγορία επένδυσης, η αμοιβή των αξιολογητών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

4. α) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 12 του άρθρου 7 του νόμου 3299/2004 αντικαθίσταται ως εξής :

«12. Οι αποφάσεις υπαγωγής, οι αποφάσεις τροποποίησης του οικονομικού ή και φυσικού αντικειμένου της επένδυσης, ολοκλήρωσης και πιστοποίησης έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας επενδύσεων, παράτασης της προθεσμίας ολοκλήρωσης για λόγους ανώτερης βίας, ανάκλησης αποφάσεων υπαγωγής και επιστροφής ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί, εκδίδονται μετά από γνώμη της κατά περίπτωση αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής».

β) Η περίπτωση δ. της παραγράφου 15 του άρθρου 7 του νόμου 3299/2004 αντικαθίσταται ως εξής :

«δ. Οι καθοριζόμενες πιο πάνω γνωμοδοτικές επιτροπές γνωμοδοτούν επίσης επί αιτημάτων ολοκλήρωσης και πιστοποίησης έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας επενδύσεων, αιτημάτων τροποποίησης του οικονομικού ή και φυσικού αντικειμένου της επένδυσης, αιτημάτων παράτασης της προθεσμίας ολοκλήρωσης για λόγους ανώτερης βίας, καθώς και για την ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής και επιστροφής ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί και αφορούν σε επενδυτικά σχέδια, για την υπαγωγή των οποίων γνωμοδότησαν κατά περίπτωση, ως και για θέματα επενδύσεων που έχουν υπαχθεί σε προγενέστερους επενδυτικούς νόμους, εφόσον οι σχετικοί φάκελοι των επενδύσεων αυτών είναι της αρμοδιότητας των κατά περίπτωση αντίστοιχων υπηρεσιών ή φορέων και τηρούνται σε αυτούς.».

Άρθρο 14

Τιμολόγηση φαρμακευτικών προϊόντων

1. Οι διατάξεις των περιπτώσεων γ και δ της παρ. 5 του άρθρου 17 του Ν.Δ. 96/1973 (ΦΕΚ 172Α), όπως ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

«γ) Οι τιμές των πρωτοτύπων φαρμακευτικών προϊόντων, μετά την πιστοποίηση με κάθε πρόσφορο τρόπο της λήξης της ισχύος του πρώτου Εθνικού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας της δραστικής ουσίας των αντίστοιχων προϊόντων, μειώνονται κατ' ελάχιστον σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων όμοιας δραστικής ουσίας και φαρμακοτεχνικής μορφής καθορίζονται κατά μέγιστο σε ποσοστό ενενήντα τοις εκατό (90%) της τιμής πώλησης του αντίστοιχου πρωτοτύπου του φαρμακευτικού προϊόντος, όπως η τιμή αυτή διαμορφώνεται κάθε φορά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μετά τη λήξη της ισχύος του πρώτου Εθνικού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας της δραστικής ουσίας των αντίστοιχων φαρμακευτικών προϊόντων. Η διαδικασία καθορισμού των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων κατά τα προηγούμενα εδάφια εφαρμόζεται αυτεπάγγελτα από τη Διεύθυνση Τιμών Βιομηχανικών Προϊόντων και Φαρμάκων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

δ) Η τιμή κάθε φαρμακευτικού προϊόντος που παρασκευάζεται ή συσκευάζεται ή εισάγεται στη χώρα προκύπτει από το μέσο όρο των τριών χαμηλότερων αντιστοιχών τιμών του φαρμακευτικού προϊόντος στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε), στα οποία υφίστανται και ανακοινώνονται επίσημα στοιχεία από τις αρμόδιες αρχές των χωρών αυτών. Για την επαλήθευση της τιμής λαμβάνεται υπόψη η τιμή πώλησης του φαρμακευτικού προϊόντος στους χονδρεμπόρους των κρατών - μελών όπου κυκλοφορεί το συγκεκριμένο φαρμακευτικό προϊόν, στα οποία υφίστανται και ανακοινώνονται επίσημα στοιχεία από τις αρμόδιες αρχές των χωρών αυτών. Η εγκριθείσα τιμή

κάθε νέου φαρμάκου θα επαληθεύεται υποχρεωτικά από την Υπηρεσία, τουλάχιστον τρεις φορές το χρόνο.

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 13 του Ν. 3408/2005 (ΦΕΚ 272Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση να παρέχουν στην αρμόδια υπηρεσία στοιχεία και πληροφορίες, που ζητούνται από την αρμόδια Υπηρεσία, προκειμένου αυτή να καθορίσει την αρχική τιμή κάθε φαρμακευτικού προϊόντος και την αναπροσαρμογή της τιμής του ήδη κυκλοφορούντος φαρμακευτικού προϊόντος, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Όποιες επιχειρήσεις αποκρύπτουν ή αρνούνται να παράσχουν ή παρέχουν ανακριβή ή αναληθή στοιχεία και πληροφορίες τιμωρούνται με πρόστιμο ίσο με το δεκαπλάσιο της διαφοράς μεταξύ της τιμής που προκύπτει από τα στοιχεία που υποβάλλει η φαρμακευτική εταιρεία και της τιμής που επαληθεύεται από την υπηρεσία, επί την πωληθείσα ποσότητα του φαρμακευτικού προϊόντος και για όσο διάστημα ίσχυσε η εγκριθείσα τιμή. Η επιβολή του προστίμου, σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, είναι ανεξάρτητη από την αξίωση των ασφαλιστικών ταμείων για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν από την ανωτέρω διαφορά τιμών του φαρμακευτικού προϊόντος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος, τα αρμόδια διοικητικά όργανα και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την επιβολή του προστίμου, το οποίο αποτελεί έσοδο του Δημοσίου και εισπράττεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).»

3. Με αγορανομικές διατάξεις καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων.

Άρθρο 15

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, Μαρτίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας
και Ναυτιλίας

Εσωτερικών, Αποκέντρωσης
και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

ΛΟΥΚΙΑ Τ. ΚΑΤΣΕΛΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

Οικονομικών

Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΕΠΠΑΣ

Περιβάλλοντος, Ενέργειας
και Κλιματικής Αλλαγής

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΠΑΤΖΕΛΗ

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και
Θρησκευμάτων

Πολιτισμού και Τουρισμού

ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ

Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ